

2018-03-21
D-nr 2020/2017

Utsänt till:
Medlemmarna i AG 48 och AGS 447

För kännedom:
M Sjölander

Protokoll

nr 47/31

fört vid gemensamt möte med AG 48 (nr 47) och AGS 447 (nr 31) den **24 oktober 2017** hos Inspecta i Stockholm.

Närvarande:

Sofia Eliasson, Kiwa Inspecta Sweden AB (ordf)
Mathias Lundin, Svetskommissionen (sekr)
Tomislav Buzancic, Esab AB
Håvard Eriksen, OKG AB
Per Händemark, Force Technology Sweden AB
Petrus Jansson, Forsmarks Kraftgrupp AB
Jonas Kihlsmark, Kiwa Inspecta AB
Stefan Liljebrand, Sandvik AB
Per Nordgaard, Nordcert AB
Lina Nyblom, Hydro (fd Sapa)
Peter Nyström, Dekra Industrial AB
Patrik Pettersson, Assemblin VS AB
Mikael Salmi, Elga B
Matthias Widén, Tetra Pak Processing Components AB

1. Mötets öppnande och godkännande av dagordningen

Ordföranden Sofia Eliasson öppnade mötet och hälsade alla välkomna till Kiwa Inspecta. Sofia presenterade kort angående namnbytet.

Presentationsrunda genomfördes. Stefan Liljebrand som medverkade för första gången hälsades särskilt välkommen.

Kommentarer efter omröstningen för ISO/DIS 14731 för tillsyn vid svetsning tas upp under ny punkt 6.2.

Dagordningen godkändes därmed.

2. Föregående mötes protokoll (AG 48 nr 46 / AGS 447 nr 30)

Protokollet genomgicks och följande noterades:

Punkt 3: Angående diskussionen angående styrning med svetsdatablad. Noterades att diskussionen var generell. Den nya utgåvan har inte gjort det strängare med styrningen mot fabrikat, snarare tvärtom. Dock nytt med vågformstyrning.

Punkt 6: Noterade att Patrik inte Henrik har tagit fram en egen checklista.

Protokollet godkändes därmed.

3. Val av ny ordförande

Jonas Kihlsmark, Kiwa Inspecta, valdes till ny ordförande, och ersätter Sofia som ordförande vid nästa möte.

4. Tillämpning av EN ISO 3834

Diskussion erfarenheter av tillämpningen, tolkningsfrågor och införandet i svenska företag:

Noterade att certifiering.nu anger (föregående möte inom parentes):

- 431 (422) certifierade företag vid 491 (478) arbetsställen.
- 345 (334) företag certifierade efter del 2
- 77 (78) st efter del 3
- 14 (14) st efter del 4

Ingår inte företag certifierade av t.ex. Nordcert och TÜV. Nordcert har 34 (33) företag certifierade efter del 2 och 48 (43) st efter del 3.

Uppskattningsvis finns därmed 513 (498) st ISO 3834-certifierade företag i Sverige.

Konstaterade att många fler tillämpar ISO 3834 än som är certifierade.

Vad beror det på att vi i Sverige har mindre utveckling avseende tillämpning/certifiering ISO 3834? Noterar att det är få som klarar stora leveranser.

Enormt tryck från utländska firmor i Norrland. Få som nycertifierar sig mot ISO 3834 utan EN 1090. Det hänger ju på kravställarna. Noterar att inköparna och deras fokus på direkt kostnad styr mer än förr.

Forsmark införde arbetsplatsprov ("site test"). 25 % underkänt på vanliga prov. Nivån är låg. Numera gör man med komplicerade arbetsprov (site test) 50 cm från golv respektive vägg.

"Kompetensprov" är bra i perspektivet kontinuerlig uppföljning och som verktyg i ett kvalitetssystem. Avsnittet om arbetsprover i 15085 är bra. Har lyft in på vissa företag t.ex. Nybergs Mekaniska.

Ett problem är att man på industrirörsidan inte ställer krav på certifierade företag.

Liten eller ingen kontroll eller ingen kravställning gör att ledningar ifrågasätter kostnaden för kvalitetssäkringen. Ingen blir kritiserad för att köpt till lägsta pris.

Lösningar? Kravställning på industrirör etc ska vara samma som för stålkonstruktioner under 1090. Kommunens tillsynsansvar är för okänt hos kommunerna.

Noterade att det blir vanligare att lägga ut upphandlingen kontrollen av underentreprenörer på underentreprenörer.

Anna Sander tillsatt av regeringen för en kommitté för "modernisering av regelverket för samhällsbyggnad".

Patrik har satt samman en presentation för att utbilda nuvarande och presumtiva kunder för att lära kunderna om kravställning. Inköparens uppgifter kommer från konstruktion.

Beslut 1. Riktlinjer för inköp som AG 48 tagit fram bör uppdateras som verktyg. Mathias cirkulerar dessa som remiss. AG 48 ombuds kommentera för att uppdatera.

5. Referens till kvalitetsstandard för svetsning i produktstandarder och tillämpning

5.1 Tillämpning av och certifiering mot EN 1090 - Utförande stålkonstruktioner

Noterade att certifiering.nu anger 460 (393) certifierade företag vid 502 (433) arbetsställen. Då ingår endast företag från AAA Certification, Inspecta och Force.

Mellan 15 och 18 % av certifierade företag ha ingen svetsning. Tillkommer Nordcert med 91 (88) certifierade företag (i Sverige & där svetsning ingår).

Sammanlagt ca 468 (410) certifierade företag i Sverige där svetsning ingår. Jämför med 498 ISO 3834-certifierade företag ovan.

Dessutom anger certifiering.nu 179 (137) företag med både 3834-2 och 1090-1 samt 74 (69) med både 3834-3 och 1090-1.

Tabellen angående hålltid innan provning har lett till en del problem med långa hålltider. Tabellen har uppdaterats och hänvisar till beräkning av förhöjd arbetstemperatur enligt EN 1011-2. Hålltid är inte aktuellt om inte förhöjd arbetstemperatur är aktuell.

Har boverket fått in anmälningar som de har följt upp? Ja, men ingen dom ännu.

Marknadskontrollen har gjort undersökning mestadels på certifierade företag

Intressanta frågeställningar: Vad tittar man på under slutkontrollen av ett bygge?

Vad har kontrollansvarig för kompetens?

5.2 Tillämpning av och certifiering mot EN 15085 - Svetsning av järnvägsfordon

Noterade att certifiering.nu anger 23 (21) certifierade företag vid 45 (43) arbetsställen. Då ingår endast företag från AAA Certification, DNV och Kiwa Inspecta. Tillkommer TÜV etc. www.en15085.net anger 30 certifikat för svenska företag som är certifierade av organ som är godkända.

30 företag med 4X certifikat

Sofia har lämnat över medverkan i ECWRV till Peter Kihlmark.

Revision av EN 15085 pågår, men denna kommer att ta tid. Certifieringskravet går bort. Särskild del för underhåll ska tillkomma.

Man borde nyansera kraven mot komponenttillverkare jämfört med de som tillverkar hela järnvägsfordon. Det är höga krav med ställföreträdande svetsansvarig med lägst IWS.

5.3 Tillämpning av EN 13445, 13480 etc – Tryckbärande anordningar

Citering av EN ISO 15614-1:2017 är oklar. EN ISO 15614-1:2004 är citerad.

Noterade att i EN 1090-2 är EN ISO 15614-1 inte daterad.

6. Svetsstandarder för kvalitetssäkring (AGS 447)

6.1 EN ISO 3834-1 till -6

Ingen revision av någon av delarna till ISO 3834 planeras.

6.2 prEN ISO 14731 Tillsyn vid svetsning – Uppgifter och ansvar

Mathias rapporterade om anledning respektive status för revisionen. ISO 14731 revderas för att det inte längre är tillåtet att referera till utbildningsriktlinjerna för IWS, IWT och IWE. I övrigt ska skillnaderna bli ringa. Planeras ett möte i Paris i januari 2018 med ISO/SC 11/WG 2 som ansvarar för revisionen.

6.3 Övrig standardisering för kvalitetsteknik inom CEN/TC 121 & ISO/TC 44

Mathias gick igenom status för aktuella standardprojekt för kvalitet vid svetsning

Fråga SIS-TK 125: Varför är inte ISO 19285 en EN ISO när EN ISO 13588 är det?

Sofia kollar tillämpning av digital radiografering för tillämpning PED. Mattias menar även att det finns kundkrav där man inte accepterar digital röntgen.

Mattias påpekade att det inte finns några krav på utrustning för syning i form av optik eller digitala hjälpmedel. Detta är också en fråga till TK 125.

Mathias berättade att problemen uppstod när man köpte in olika utrustningar på olika avdelningar och upptäckte att resultaten blev olika med olika utrustning.

Mathias ställer två frågor till TK 125.

Kommitté	Föregående möte	Nästa möte
CEN/TC 121	4 april 2017 Berlin *	12 april 2018 Berlin
CEN/TC 121/SC 4:	6 dec 2017 Berlin *	dec 2018 Berlin*
ISO/TC 44	8-9 juli 2017 Harbin, Kina*	13-14 sep 2018 Berlin*
ISO/TC 44/SC 10	15 maj 2017 Berlin*	26-27 feb 2018 Miami*
ISO/TC 44/SC 10/WG 5	15 maj 2017 Berlin*	26 feb 2018 Miami*
ISO/TC 44/SC 11	16 maj 2017 Berlin *	27-28 feb 2018 Miami*
ISO/TC 44/SC 11/WG 2	17 maj 2017 Berlin *	19 januari 2018 Paris *
ISO/TC 44/SC 13 Hårdlödning	27 september 2017 i D-dorf* (i anslutn. mässan)	

*Mathias medverkar(de).

- a) Kvalifikationskrav (CEN/TC 121/SC 4 & ISO/TC 44/SC 10 respektive SC 11)

Mathias gav en kort lägesrapport för viktiga projekt i arbetsprogrammen, se **Bilaga 1**. Se ovan angående möten med SC 4, 10 och 11.

- b) OFP av svetsar

Mathias gav en kort lägesrapport för viktiga projekt i arbetsprogrammen, se **Bilaga 1**

- c) Mekanisk provning

Mathias gav en kort lägesrapport för viktiga projekt i arbetsprogrammen, se **Bilaga 1**

- d) Övriga aktuella eller centrala kvalitetsstandarder för svetsning

Mathias gav en kort lägesrapport för viktiga projekt i arbetsprogrammen, se **Bilaga 1**

7. Validering av svetsutrustning (Ad-hoc-gruppen)

EN 50504 för validering av svetsutrustning ska ersättas av EN 60974-14 Arc welding equipment - Part 14: Performance verification.

Diskuterade kopplingen till vågformstyrning.

Vägledningen för Validering av svetsutrustning finns publikt tillgänglig via www.svets.se/validering

8. Värmebehandling i samband med svetsning

Diskuterade utbildning för värmebehandling i Sverige. Värmebehandling kräver ordentlig kunskap. Det står mycket utrustningar ute hos företagen som inte används p.g.a. saknad kompetens. Man anlitar specialister som underleverantörer.

9. Informationsprojekt (inkl. synpunkter på fastställda vägledningar och medlemsfrågor)

Håvard noterade att Mimmi Bäck, OKG, ersätter honom. Han skickar kontaktuppgifter. Håvard kvarstår dock på listan.

10. Övriga frågor

Inga.

11. Nästa möte

Nästa möte bestämdes till onsdag **den 21 mars 2018** hos Inspecta i Solna.

Vid protokollet

Mathias Lundin